

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Fons hortorum, & puteus aquarum viventium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

coelestem Ierusalem affectu, & desiderio aspirant:
 hi enim in hoc ferculo amplissimum praesidi-
 um, atque patrocinium experiuntur, cum hæc
 mater sit viuens, & omnium Aduocata.
 quæ omnia vberius cap. 16. 27. & 30. perse-
 quemur. Quod si intelligas media huius fer-
 culi confrata esse eis, quæ ad eius charitatem,
 & amorem alliciunt; sanè tot, tantaque sunt
 in Virgine sanctissima, quæ nos ad eius dile-
 ctionem inuitant, de quibus c. 34. agemus, ut
 nullus fere sit, etiam si in peccatis versetur,
 qui aliquo affectu erga Virginem non feratur.
 Atque hæc de Salomonis ferculo, in quo Dei-
 para significatur, dicta sint.

MONS DEI

Virgo dicitur mons
 Andr. 31
 Cres. 67
 Andr. 3
 Georg. 3
 Nico. 3
 Damasc. 3
 S. Greg. in 1. Reg. 5.
 S. Bernard. Dan. 2.
 De B. V. abscissus.
 S. Lap. sine
 Irenæus.
 Iustinus.
 Chrystipp.
 Damasc.
 Hierony.
 Andr. Cres.
 Georg. Nic.
 August.
 Epiphani.
 Theodo-
 retus.
 Rupertus.
 Hesychius.
 B. Laur.
 Iustinian.

Hæc propter suam in prærogatiuis sub-
 imitatem super terrenos affectus af-
 surgens Cælo proxima eminens omnibus cons-
 picua, quam sibi Deus singulariter elegit:
Mons est Dei, Psalm. 67. In quo beneplacitum est
Deo habitare in eo, et enim Dominus habitabit
in sinum. Ita illam appellant Andreas Creten-
 sis oratione 2. de dorm. & oratione de An-
 nunciat. additque eam esse Montem adum-
 brantem, de quo Abacuch 3. Georgius Nico-
 com. orat. de oblat. Virginis, & Damascenus
 orat. 1. de dorm. dicit esse Montem pinguem,
 & orat. 2. de Natiuitat. Montem Dei. S. Grego-
 rius super 1. Reg. 5. eam Montem in vertice mō-
 nium Isa. 2. dictam putat, quia super Angelo-
 rum choros meritorum verticem erexit. S.
 Bernardinus tom. 3. serm. 11. art. 1. cap. 2. quem
 capite superiori citauit.
 De hoc Monte Dan. 2. sine manibus ab-
 scissus est lapis, id est. Christus Dominus sine
 viri opera. Id enim ita explicat Irenæus libr. 3.
 contra hæreses cap. 28. Iustinus Martyr in
 dialogo cum Triphone, Chrystippus Presbyt.
 Ierol. hom. de beata Virgine, & Damascenus
 orat. 1. de Natiuitat. & orat. 1. de dorm. Hie-
 ronimus in epistol. 22. & in Dan. 2. Andreas
 Cretensis, & Georg. Nicom. locis citatis. Augu-
 stinus in concione ad Catechumenos contra
 Iudæos, Paganos, & Hæreticos. Epiphanius
 sermone de Virgine. Laud. Theodoretus in
 Daniele, Rupertus libro 1. in Dan. cap. 6.
 Rupertus. Hesychius homil. de laud. Virg. Beatus Lau-
 rentius Iustinianus sermone de Annunc. San-
 ctus Bernardinus loc. citat. Noster Pererius in
 Iustinian.

Dan. lib. 2. quin etiam S. Hieronymus epist.
 22. animaduertit, ideo lapidem hunc dici ab-
 scissum sine manibus, quia manus accipiuntur
 pro opere nuptiarum, iuxta illud Cant. 2.
*Lauis eius sub capite meo, & dextera illius am-
 plexabitur me.* Christus porro est lapis firmis-
 simus de Virgine abscissus probatus 1. Petr. 2.
Pretiosus, & angularis, qui facit utraque unum,
 & cui omne spirituale ædificium innititur, qui
 contriuit statuam illam Nabuchodonosoris
 per visum obiectam, quæ quatuor præcipuas
 Monarchias, Chaldaeorum, Persarum, Græ-
 corum, atque Romanorum significabat; siue,
 ut ait Augustinus tract. 1. in primam Ioannis
 epistolam, qui confregit omnia regna terra-
 rum, id est, dominationes Idolorum, & dæ-
 moniorum, & factus est Mons magnus, &
 impleuit vniuersam terram, eique data est o-
 nis potestas in Cælo, & in Terra.

Cant. 2.
 Christus
 cur lapis
 dicatur.
 1. Petr. 2.
 Virgo di-
 citur mōs
 unde ex-
 cessus est
 lapis sine
 manibus.
 August.

MEDIUM TERRÆ.

32 **H**æc Psalm. 73. appellatur Medium Psalm. 63
 terræ. Ita Bernardus sermone 2. in Bernard.
 festo Pentecostes: *Tunc, inquit, operabatur sa-
 Medium*
lusem nostram in medio terra, in utero videlicet, terra Dei-
Virginis Maria, qui mirabili proprietate terra para-
medium appellatur: ad illum enim tanquam ad
medium, sicut ad Arcam Dei, sicut ad rerū cau-
sam, sicut ad negotium seculorum respiciunt, &
qui in Cælo habitant, & qui in inferno, & qui
nos præcesserunt, & nos qui sumus, & qui sequū-
tur, & nati natorum, & qui nascuntur ab illis;
Illi qui sunt in Cælo, ut resarciantur, & qui in
inferno, ut eripiantur; & qui præcesserunt, ut
Propheta fideles inueniantur, qui sequuntur, ut
glorificentur, & infra: In te Angeli lassitiam, iusti
gratiam, peccatores veniam inueniunt in ater-
num, merito in te respiciunt oculi totius creatu-
ra, quia in te, & per te, & de te benigna manus
omnipotentis quæ quia creaturæ recreauit. ha-
 ctenus Bernardus.

FONS HORTORVM, ET PVTEVS
Aquarum viuentium.

33 **H**æc est Cant. 4. Fons hortorum, & Ph- Cant. 4.
 us aquarum viuentium quæ fluit Fons hor-
 impetu de Libano, quibus sanctorum animæ *torum, &*
 omnes quasi coelesti Regis horti amoenissi- *Putius*
 mi, illi quidem, ac regio cultu, manuque con- *aquarum*
 suti, vberissime irrigantur, ac fecundantur: *Maris.*
 H 2 & quo.

& quoniam quadruplex potissimum est aqua vsus, sicut extinguere; foedes abluere, irrigare hortos; cibos denique decoquere. Sane Deipara aquam illam viuentem, hoc est, Christum Dominum ex suo utero protulit, in eoq; diu gestauit, seruauit ac demum virgineo nixu inde eum in omnium utilitatem fudit, per quem tanquam per aquam vehementissimus nostræ concupiscentiæ ardor refrigeratur; putridissimæ criminum nostrorum maculae eluuntur; cor nostrum quod Psal. 101. veluti fœnum aruit ad germinandum, flore quæ ac fructus producendos fœcundatur; opera denique nostra insulsa illa quidem, ac cruda, nec digna, quæ diuinis epulis inferuntur, ita excoquantur, vt vel ipsi Deo gratissimi saporis sint. Hinc ergo fit, vt Deipara, ex qua talis aqua scaturit. *Fons hortorum, ac puteus aquarum viuentium*, iure optimo dici possit. Quod si aquæ viuæ nomine Spiritus sanctus intelligatur, quo typo eum Christus Dominus Ioan. 7. illis verbis expressit. *Qui credit in me flumina de ventre eius fluent aqua viua*; quod Evangelista exponens subiicit, *Hoc autem dixit de spiritu, quem accipientes erant credentes in eum*, quandoquidem sancto etiam Spiritu, vt est in eius sequentia, quadruplex ille aquæ effectus tribuitur; dicitur enim *in afflu tēperies*, lavare sordida, rigare arida, fouere frigida & quodammodo decoquere; in Sap. 9. per Spiritum sanctum correctæ sunt semitæ eorum, qui sunt in terris, & quæ Deo placent didicerūt homines, rectè quoque hac ratione Deipara, quæ, vt infra dicemus, ab ecclesia, & à Patribus Spiritus sancti Sacramentum appellatur, & cuius meritis, ac precibus, quemadmodum cap. 28. ostendemus, in homines eiusdem Spiritus sancti gratia copiosè, ac veluti perenniter denuatur, fontis, ac putei nomine censerit, ac nuncupari poterit.

Hinc SS. Patres, cum ratione Christi, qui ex eius utero prodijt, tum etiam ratione Spiritus Sancti Charismatum, quæ eius intercessione abundè in nos promanant, fontem eam appellant. Methodius in hypapantem, Deiparam sic affatur, *Salus humanitatis filius Fons; salus humanitatis umbraculum*. Sanctus Epiphanius oratione de Deipara. *Aqua inquit, gratia plena qua sitientes perennis fontis dulci edime satias*. Sanctus Ephraem orat. de laud. Deip. ipsam fontem gratiæ & totius conuolationis appellat. Chryostomus,

Psal. 101.

Ioan. 7.

Officium Eccles. Sap. 9.

Cap. 28.

Maria fons à sanctis Patribus nuncupatur. Basil. h. d.

Epiphani.

Ephraem.

Chryost.

Aue, inquit, quæ es Puteus semper viuentis aquæ. 34. Sophronius inter opera Hieronymi sermone de Assumptione, agens de Deipara: sic, inquit, exiuit Christus ex Virgine, vt esset, sicut Ezechiel faretur porta omnino clausa, vnde canitur in eisdem Cantica de ea, *Hortus conclusus, Fons signatus; Emissiones sua Paradisus; verè hortus deliciarum, in quo consita sunt vniuersa florum genera, & odoramenta virtutum; si q; conclusus, vt nescias violari, neque corrumpere illa insidiarum fraudibus.* Fons itaq; signatus sigillo totius Trinitatis, ex quo fons vita manat, in cuius lumine omnes videbimus lumen, quia iuxta Ioannem, ipse est, qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum; cuius profectò emissio vniuersa superiorum eorum omnium est Paradisus, hæc Sophronius. Ilde fontis ieremone quarto de Assumptione, eam Fontem signatum, & Puteum aquarum viuentium vocat. Damascenus oratione secunda de dormit. Sepulchrum Deiparæ alloquens: *Vbi est, inquit, Fons ille, ex quo vita orta est* Rupeitus in Cantica, Deiparam ait esse Fontem hortorum, id est fontem Ecclesiarum. Sanctus Bernardus tom. 1. concione 6. art. 2. cap. 1. Deiparam docet esse Fontem hortorum, & Puteum aquarum, cuius non deficiunt aquæ Iai. 58. propter gratiarum plenitudinem, quæ est in Virgine; Quo circa Deipara merito figurata dicitur in fonte illo Paradisi, qui Genes. 2. irrigabat vniuersam superficiem terræ, & ex Paradiso diuiditur in quatuor capita, & Cantic. 4. dicitur. *Fons signatus*, tum propter perpetuam virginitatem, vt omnes hie Patres obseruant, quos capit. 32. afferemus: tum quia nullus in ea cattareo serpenti patuit aditus, quemadmodum animaduertit Sophronius verbis citatis; de quo nos capit. 7. Deipara quoque in somnio illo Masdochæ per Esther figuratur; dicitur enim Esther *Esther 16. 10. Paruus fons, qui creuit in flumem, & in lucem solemque conuersus est, & in aquas plurimas redundauit. Esther est, quam Rex accepit uxorem, & voluit esse Reginam hinc factum est, vt à Damasceno term. 1. de Natiuitat. & ab alijs vocetur Fons lucis, de quo infra cap. 21. quæ re intelligi quoque potest figurata in aquis illis, quæ totæ 15. appellantur Fons solis; Iosue. 10. qui etiam Hieronymus in epist. ad Fabiam in Iordane fluuio significatam Deiparam vult. *Quadragesima duo, inquit, mansiones, per**

Sophron.

Ezech. 44. Cant. 4.

Psalm. 101. Ioan. 1.

Ilde font.

Damasc. Rupertus.

S. Bernard.

Iai. 58.

Genes. 2.

Cantic. 4.

Cap. 32.

Cap. 7.

Esther 16.

Damasc.

Cap. 21.

Iosue. Hieron.

per quas

quæ Israeliticus populus venit ad Iordanem, sunt quadraginta dua generos ones Abraham ad Christum. & mox: sub quo numero Dominus, atque Salvator à primo Patriarcha peruenit ad Iordanem, qua pleno gurgite stans aquis spiritus sancti re iundebat. sic Hieronymus.

Aquaductus 35 Huc accedit, Deiparam merito Aquaductus gratia sum celestium gratiarum vocan Ecclesiast. 24 ubi ex eius persona hæc dici intelliguntur: sicut & quaductus ex iudi de Paradiso, dixit, rigabo hortum meum plantationum, & inebriabo præsens fructum. Quare Bernardus integram sermonem de Aquaductu habuit, ubi Deiparam esse Aquaductum diuinarum gratiarum elegantè ostendit, & post multa: Propterea, inquit, tan tẽpore humano generi fluentia gratia defuerunt, quod nec dum intercederet, us quo loquimur tam defuerabilis Aquaductum, sic ille.

Hinc humani generis hostis æquè infestissimus, ac callidissimus sub Holofernis persona Iudith 7. Aquaductum ad Bethuliam capiendam obstruere nititur, nimirum, ut fideliem animam in suam redigat potestatem ad Deiparæ persequium, ac clientelam aditum præcludere conatur, cui tamen fortiter, ac strenuè resistere debemus.

Deiparam quoque significauit Cisterna illa iuxta portam Bethlehẽm sita, cujus aquam 2. Reg. 23. David cum esset in præsidio contra Philistæos casti amertatus concupit, allatam quẽ à tribus viris fortibus, qui in Philistinorum castra irruerant, libauit Domino;

Atque id satis appositè interpretatur Methodius orator in hypapantem, ubi Deiparam his verbis alloquitur: Tu Bethlehẽmica illa Cisterna, quam uelut uita refocillatitẽm David desiderauit, ex qua immortalitatis posulum cunctis emanauit, sic ille. Et uerò sicut Cisterna aquarum est receptaculum subterraneum, & amplum, quod aquam de celo pluuia excipit; eam quẽ purissimam seruat; pari etiam ratione Deipara uberes celestium donorum imbres, & immensam gratiæ copiam in sua anima, quasi in vase, humilitate profundissimo & capacitate amplissimo excipit, & absque ullo peccati puluere, ac cæno resinet, omnesque eius participes sua intercessione efficit. manet uerò illa iuxta Bethlehẽm, quæ domum panis sonat, quia panem de celo uerum, quo uescimur, nobis ditulit, hoc referri potest illud quod obseruat S. Antonius 4. part. tit. 13.

Deipara quare per Cisternam significatur. 3. Anton.

cap. 2. Deiparam figuratam esse in Bersabee Salomonis matre, cuius nomen idem est, quod puteus septimus, propter gratiarum omnium, quæ aquarum nomine significatur, plenitudinem septimi putei numero expressam, quæ in Dei parente continetur, quamuis uulgata legat non Bersabee, sed Bethsabee, quod idem est, quod Domus iuramenti, quod Deiparæ tam facillè accommodatur.

36 Quantum uerò huic sacro fonti debeamus, facillè quis intelleget, si perpendat, non solum eius aqua nostratum animarum hortes irrigari, uerum etiam ex eo fonte nostrum Paraditum emanasse. quod pulchre Cantico. 4. significatur illis uerbis: Hortus conclusus, forer mos sponsa Hortus conclusus, fons signatus. Emj siones tua paradusius: quæ uerba tr. Etans Sophronius I. mone. de Assumptione. Cusus inquit, emissio ueteri superiorum cum omniun est Paradusius, id què iure optimo; Virgo enim sanctissima ex tuo uirginico utero Deum protulit, & hominem Christem Dominum, in quo, ut docent Theologi, omnis nostra beatitudo, quam in celis expectamus, tum essentialis, tum præcipua accidentalis continetur, iuxta illud Ioan. 10. Per me si quis in uiderit, Ioan. 10. saluabitur, & ingredietur, & egredietur, & pasca in ueniet. Atque ea eadẽ sicut cui rationi tametsi Limbam subenti diceretur à Christo; Luc. 23. Hic mecum eris in Paradiso; quod ibi Paradusius sit, ubi Christus clarè in tuæ diuinitatis uisionem præbet. Nostra quoque beatitudo torrentis metaphora aptè significatur, Psal. 34.

37. Inebriabuntur ab ubertate domus tua; & torrente uoluptatis tua potabis eos, hic autem totens ex eo fonte profluxit, propterea enim Psal. 126. David mercedem nostram quam post somnum mortis expectamus, circumscibere uideat per fructum huius uentris: Cam dederit, inquit, dilectis suis somnum, ecce hereditas Domini sily merces, fructus uentris, quod cap. 15. expulsius expendemus: quamuis illud (fructus) apud septuaginta sit genitiuit casus, & idem ualeat ac si diceset, Hæc hereditas Domini est merces, quæ est ipse fructus uentris, hoc est Christus filius matris suæ, huc spectasse uideatur Bonaventura cum in Litaniis B. Virginis eant deliciarum Dei DAPIERAM, & cel. sic euria PANCERNAM uocato. Quo circa eum de Christo sanctissimæ Virginis filio eam uoc. Offic. East elesig.

Ex Deipara: maria: nouer Patradant 4. Sophroni

Psalm. 34

Psalm. 126

Cap. 15

70. Interpratio

Bonaventura

Offic. East

*Se nascenti de utroque secium,
 Conuescens in edulium,
 Se moriens in precium,
 Se regnans dat in primum.*

Ideo & nos eidem Deiparæ immortales gratias agamus, habeamusque hoc nomine, quod Christum nostrorum scelerum pretium, nostræ refectiois cibum, nostræ gloriæ præmium ex suo sacratissimo utero in omnium utilitatem protulerit. quod S. Antonius 4. par. tit. 15. cap. 17. §. 4. agens de Misericordia, quam Deipara hominibus exhibuit, non minus piè, quam verè his verbis docuit: *Maximum etiam effectum misericordia nobis impendit, quia nobis miseris, & captiuis, & mendicis famelicis in viaticum; laborantibus in primum; infirmis in medicamentum, & cum ipso dedit nobis regnum caelorum. & omne bonum.*

S. Anton.

Cant. 4.

Hæc S. Antonius: quæ cum ita sint, exclaimare possumus, ac Deiparæ dicere: *Hortus conclusus; fons signatus, Emissiones tuæ Paradisus.*

FONS LUCIS.

37
 Virgo dicitur Fons lucis.
 Epiph. 10.
 Epiph. Helychius
 Chrysipp.
 Damasc.
 Method.
 Cap. 21.

HÆC est fons lucis, de quo Esther 10. *Paruus, inquit, Fons, qui crevit in fluvium, & in lucem, solemque conuersus est, & in aquas plurimas redundauit. & ita eam vocant Epiphanius oratione de laudibus Virginis, Helychius homil. 2. de S. Maria; & Chrysippus homil. de Deipara, & Damascenus orat. 1. de Natiuitate Virginis. Methodius oratione in hypapantem. Epiph. oratione de Deipara, quorum verba cap. 21, vbi de hoc plenius agetur, referemus.*

COELVM DOMINI.

Virgo Coelum Cæli Domini.
 Psalm. 113.
 S. Iacob.
 Chrysost.
 Epiph.

HÆC est Psal. 113 dicitur: *Coelum Cæli Domini, Coelū enim appellatur à S. Iacobo in Liturgiâ à Chrysostomo serm. de laudib. Virg. & Epiphano serm. de laudib. Virg. & ab aliis vt diximus ca. 3. vbi copiosè ostendimus, qua nam ratione Deipara coelum appelletur.*

SANCTVARIVM DEI, TABERNACULVM SUI Creatoris, Tabernaculum foederis.

Exod. 15.
 Eccles. 24.
 Virgo dicitur Sanctuarium Dei

HÆC est Sanctuarium Dei Exod. 15. Tabernaculum sui Creatoris Eccles. 24. Tabernaculum foederis Exod. 31. factum iuxta exemplar in monte monstratum: *Quando (vt*

verbis vtat Bernardi) *Patribus caelitus promissum, & mysticis praefigurata miraculis, oraculis ac Tabernaculis fuit praenunciari prophetis S. Athanasius serm. Tabernaculum de Deipara dicit: Verbum in ea suum Tabernaculum posuisse Andreas Cretensis sanctissimum Verbi omnium Creatoris Tabernaculum eam appellat. Chrysostomus orat. de Annuntiatione Sanctuarium Dei paratum vocat, & Exod. 10. Habitaculum diuino Verbo dignum. Damascenus orat. 1. de Natiuitate vocat viuum, & statione præditum Dei Tabernaculum, de quo Psal. 45. Sanctificauit Tabernaculum suum Creator. Altissimus. Idem orat. 1. & 2. de dormit. eam Tabernaculum illud vocat, ex quo vita principium duxit. Similiter & Georgius Nicom. orat. de oblat. vocat Tabernaculum, quod est capax essentiae immaterialis, quod nostrum, quod ceciderat, erexit Tabernaculum. Augustinus lib. de Assumpt. D. Thomas 3. par. q. 27. art. 2. argum. sed contra, de Virgine exponit Psal. 45. Sanctificauit Tabernaculum suum Altissimus, & Psal. 18. In sola posuit Tabernaculum suum. Anobius in Psal. 14. Damascenus verò oratio. 1. de dorm. vult eam figuratam in Tabernaculo Abraham; loquens enim cum Virgine: Nam Tabernaculum, inquit, Abraham te apertissime indicabat: etenim verbo diuino in ventre tuo tanquam Tabernaculo habitantis, humana natura subiecit panem, hoc est sui primicias, ex puris tuis sanguinibus obtulit à diuino igne quodammodo coctas, panemque essentias, atque in diuinis personis existentes, & ad veram corporis animati anima rationali, atque intellectuali substantiam venientes. ita Damascenus. Idem orat. 1. de Natiuitate. Cedat, inquit, illud spiritus Tabernaculum, quod Moyses in deserto ex pretiosa, atque omnis generis materia construxit, atque etiam ante istud Patris Abrahami Tabernaculum visuo, & ratione prædico Dei Tabernaculo. Hoc enim non actionis duntaxat, ac potentia diuina conceptaculum fuit, verum essentia ratione ipsiusmet personae filij, ac Dei. sic Damascenus. Huic Tabernaculo optime conuenit illud, quod de Ecclesia dicitur Isa. 4. Et 1/a. 4. Tabernaculum erit in umbraculo dei ab aestu, & in securitatem, & absconsonem à turbis, & à pluuia: In Deipara enim tutissimum perfrugium habemus ab aestu tentationum, omniq; alia periculorum procella, iuxta illud Psal. 26. Quoniam abscondit me in Tabernaculo suo, in die malorum protexit me in abscondito Tabernaculi sui.*

TEM-

